Становище

за дисертационен труд на тема:

Извънучилищна възпитателна дейност с деца бежанци в България

за присъждане на образователната и научна степен „доктор"

Докторант: Албена Тодорова

Факултет по педагогика, СУ „Св. Климент Охридски"

Дисертационният труд на Албена Тодорова е посветен на проблем, който е слабо изследван в българската педагогическа литература както в теоретичен, така и в емпиричен план. Всъщност, изследването на Албена Тодорова е първото по своя мащаб цялостно изследване на проблема с емпиричен характер, съдържащо резултати от сериозна теренна педагогическа дейност, осъществявана в продължение на десетилетие лично от самата докторантка – на ниво планиране, организиране и осъществяване на извънучилищни възпитателни дейности с деца бежанци в България.

В структурно отношение, дисертацията е изградена от увод, три глави, заключение – резюме, списък с използваните литературни и интернет източници и приложения.

Първата глава е посветена на теоретичните аспекти на проблема за извънучилищните възпитателни дейности с деца бежанци в България. Структурно е диференцирана на четири подчасти, в които последователно Албена Тодорова представя основни аспекти на изследвания от нея проблем, тръгвайки от общата характеристика на миграционните бежански процеси, като търси специфичните проекции на проблема върху статуса и възможностите за личностно развитие, в т.ч. чрез образование, на децата бежанци в приемащите страни. Откроявайки спецификите на

извънучилищната възпитателна дейност, тя прави съответни проекции, свързани с особеностите на децата бежанци като група, изискваща адаптиране на педагогическите въздействия и взаимодействия съобразно техните културно детерминирани различия.

Във втора глава се представят резултати от реализирани извънучилищни възпитателни дейности с деца бежанци в България в периода 2002-2011 г. Осъществената от Албена Тодорова теренна работа с деца бежанци в условията на детски лагери е уникална по своя характер за България. Всички компоненти на извънучилищната възпитателна дейност, реализирани от докторантката, са предварително теоретично обосновани, планирани и организирани съобразно педагогическите изисквания относно съдържателните аспекти на възпитателната дейност. Последователно са представени реализирани педагогически дейности в областта на интелектуалното възпитание, обучението по български език, нравственото, интеркултурното и патриотичното, екологичното и естетическото възпитание. Отразеното като осъществена дейност е изцяло лично дело на Албена Тодорова, което още повече подчертава стойността на дисертационното изследване, имащо своите несъмнени приноси както в практически, така и в теоретичен план като направени изводи и обобщения на извършеното.

Третата глава е посветена на резултати от осъществен анализ на продукти на творческа дейност на деца бежанци: анализ на детски рисунки на тема „България – моята втора родина", „България – страната, в която живея днес", „Кътове от моята родна страна", както и анализи на есета на тема „България – моята втора родина" и „България – страната, в която живея днес".

Приемам приносите, определени от докторанта. Те са както в теоретичен план – в изследването на основните проблемни области, свързани със социалната и образователната интеграция на децата бежанци в България, така и в емпиричен план – в осъщественото системно изследане на дейности в различни направления на възпитанието, осъществявано с деца бежанци в рамките на извънучилищна педагогическа дейност на базата на комплексна

методика. Нес ъмнен принос са разработените модели на различни видове възпитание с деца бежанци, които могат да подпомогнат всяка една последваща практическа дейност с тази група деца.

От позицията на научен ръководител бих искала да подчертая изключителната отговорност, старателност и сериозност, с които Албена Тодорова работи през последните няколко години върху дисертационното си изследване. Тя не просто работеше върху дисертацията си, тя преживяваше всеки един детайл както в своята практическа работа с децата бежанци, така и при писането на отделните части на труда. Албена Тодорова направи поредица от публикации в списания и сборници от конференции, които дават възможност за популяризиране на извършеното от нея (9 на брой). Тя е докторантът, чийто текст бе избран да представи развитието в изследванията, свързани с интеркултурната проблематика в България, в публикация на Съвета на Европа. Като личност, Албена Тодорова показва как е възможно един учител да бъде и един добър изследовател в полето на научната проблематика – факт, който несъмнено заслужава подкрепа и поощрение.

Заключение: Изхождайки от посоченото дотук убедено предлагам висока положителна оценка на този дисертационен труд, на базата на която на Албена Тодорова да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор".

21. 02. 2012 г. Подпис:

гр. София /доц. дпн Сийка Чавдарова – Костова/